

DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1394.2025-1.11>

УДК 616.31:929:792.82

М.М. Колобич, художня керівниця і головна балетмейстерка Народного художнього колективу України ансамблю танцю «Горицвіт» імені Зенона Колобича, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, вул. Пекарська, 69, м. Львів, Україна, індекс 79010, mariya.kolobych@gmail.com

З.З. Колобич, помічник художнього керівника Народного художнього колективу України ансамблю танцю «Горицвіт» імені Зенона Колобича Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, вул. Пекарська, 69, м. Львів, Україна, індекс 79010

І.А. Юзич, кандидат медичних наук, асистент, кафедра сімейної медицини ФПДО, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, вул. Пекарська, 69, м. Львів, Україна, індекс 79010, <https://orcid.org/0000-0003-2524-1719>

О.О. Семенюк, кандидат медичних наук, доцент, кафедра оториноларингології, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, вул. Пекарська, 69, м. Львів, Україна, індекс 79010, kaf_otorhinolaryngology@meduniv.lviv.ua, <https://orcid.org/0000-0003-3420-6640>

СТОМАТОЛОГ, УСЛАВЛЕНИЙ ТЕРПСИХОРОЮ: ФЕНОМЕН ЗЕНОНА КОЛОБИЧА

Вступ. 30 травня 2025 р. виповнюється 71 рік із дня народження Зенона Федоровича Колобича – хореографа, народного артиста України, випускника стоматологічного факультету Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (ЛНМУ, на той час – Львівський медичний інститут) 1984 р. і 50-річний ювілей Народного ансамблю танцю «Горицвіт» імені Зенона Колобича ЛНМУ імені Данила Галицького. Під час підготовки фахівців важливо надихати їх прикладами успішних колег, формувати інститут пам'яті і прищеплювати любов до своєї справи.

Мета дослідження. Висвітлити життєвий і творчий шлях талановитого випускника стоматологічного факультету Зенона Колобича.

Матеріали та методи дослідження. Використано бібліографічний метод; хронологічний метод; опитування очевидців тих подій, що дало змогу продемонструвати життєвий і творчий шлях Зенона Колобича.

Результати. Зенон Федорович Колобич – унікальна постать, яка поєднала в собі дві, здавалося б, несумісні сфери: медицину та мистецтво народного танцю. Як натхненний танцівник він зачаровував грацією й майстерністю на сцені, а очолюваний ним колектив досяг міжнародного визнання, функціонує досі й пропагує українське мистецтво в Україні і світі. Його життєвий шлях став прикладом того, як можна гармонійно поєднувати і розвивати різні грані свого таланту. Стаття висвітлює його здобутки, внесок у розвиток обох сфер та наголошує на важливості слідування своїм покликанням незалежно від стереотипів.

Висновки. Зенон Колобич – приклад того, що можна досягти успіху в абсолютно різних сферах, якщо слідувати своїм талантам і наполегливо працювати. Створений ним народний ансамбль танцю «Горицвіт» живе та розвивається, продовжуючи традиції та популяризуючи Україну у світі через мистецтво.

Ключові слова: медичні фахівці, історія, «Горицвіт», ювілеї, мистецтво.

Актуальність. 30 травня 2025 р. виповнюється 71 рік із дня народження Зенона Федоровича Колобича – хореографа, народного артиста України, випускника стоматологічного факультету Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (ЛНМУ, на той час – Львівський медич-

ний інституту) 1984 р. [1]. А колективу, який він заснував та очолював 43 роки – ансамблю «Горицвіт», – виповнюється вже 50 років. Під час підготовки фахівців важливо надихати їх прикладами успішних колег, формувати інститут пам'яті і прищеплювати любов до своєї справи [2; 3].

Життя та творчий шлях

Зенон Федорович Колобич (фото 1) – один із найвидатніших українських хореографів, удостоєний почесних звань «Заслужений працівник культури УРСР» (1986), Почесної грамоти Президії Верховної ради України (1988), «Заслужений діяч мистецтв України» (1996), володар ордена «За заслуги» III ступеня (1999), «Народний артист України» (2009), премії «Всесвітній Оскар фольклору – 2012», представник України в Міжнародній асоціації фольклору «IGF» та володар багатьох інших нагород та відзнак. Його життя та мистецька діяльність залишили незабутній слід у культурному просторі, а його внесок у розвиток та популяризацію української народної хореографії продовжує жити навіть після його відходу.

Народився 30 травня 1954 р. у Львові в родині Федора та Харитонії Колобичів, які переїхали з мальовничого села Мальчиці Яворівського району Львівської області. Навчався у Львівській середній школі № 51. Вирішальним моментом у його житті стало його приєднання до Львівського палацу культури залізничників, де він уперше потрапив на репетицію ансамблю «Весна» під керівництвом відомого хореографа Григорія Назаренка. Танець назавжди став невід’ємною частиною його життя.

Завдяки вродженій артистичності, високій техніці виконання та фізичним даним Зенон швидко став одним із провідних солістів «Весни». У 1969 р. вступив до Львівського державного культурно-освітнього училища, де навчався у Мирослава Вантуха – великого українського хореографа, Героя України. Під його керівництвом З. Колобич удосконалював свою майстерність, що дало йому змогу стати провідним танцюристом ансамблю «Юність».

Із 1972 по 1974 р. проходив службу в армії, будучи солістом Ансамблю пісні і танцю Прикарпатського військового округу. Повернувшись, він отримав посаду балетмейстера-репетитора у «Юності». Проте прагнення

Фото 1. Зенон Колобич

створити власний колектив спонукало його восени 1975 р. заснувати ансамбль «Горицвіт» при Львівському державному медичному інституті. Перші виступи, концерти, конкурси, виїзди у столицю, перші дипломи та нагороди, і вже через сім років, у 1982-му, колектив отримав звання «Народний».

Стоматологія

Удалося вступити Маестро на стоматологічний факультет лише з другого разу, після закінчення училища та армійської служби. Після закінчення у 1984 р. працював на кафедрі ортопедичної стоматології лаборантом зранку, а ввечері – у «Горицвіті». Існує навіть байка, що після затяжних кафедральних зборів не було кому закрити кафедру, оскільки «всі ключі були у Зенона, а Зенон – уже на танцях!». Проте згодом робота в ансамблі повністю поглинула його.

Ансамбль «Горицвіт»

Спочатку на базі клубу, яким завідував Маркіян Іванович Нижник, існував лише гурток танців, де було декілька пар. У той час відбулися ротації з-поміж інших балетмейстерів: у 1975 р. помер Павло Вірський, на його місце в Києві перевели Мирослава Вантуха, а в «Юності» назначили іншого керів-

ника. Тож у клуб «медінституту» шукали хореографа, а Зенон мріяв про свій колектив. І цю мрію він почав утілювати з гуртка. Перший склад наповнювався виключно зі студентів-стоматологів, з якими він сам і навчався. При ансамблі створювався паралельно і оркестр, який акомпанував музику під танці і виконував свої сольні номери, учасниками якого були теж студенти інституту, які в шкільні роки закінчували ще й музичну школу. Цілеспрямованість, наполегливість та жага до народного танцю і музики, можливість поєднувати навчання в інституті, репетиції та виступи давали насагу. Коли почалися перші концерти, то в колектив уже стояли черги, бо артисти почали гастролювати за кордоном. На той час таких колективів було декілька при львівських навчальних закладах.

Під керівництвом Зенона Колобича ансамбль швидко завоював популярність, відзначаючись самобутністю та оригінальністю постановок, технічною досконалістю та яскравими українськими сценічними костюмами. У 1982 р. «Горицвіт» отримав звання «Народний», почастишали поїздки за кордон. Колектив представляє свою Alma Mater, мистецтво та традиції свого рідного краю у Польщі, Данії, Франції, Німеччині, Іспанії, Італії, США і Канаді, Голландії та інших країнах, які стали щорічними. Ще студенти часто мали можливість поспілкуватися та побачити медичні заклади, що надзвичайно було цікаво для майбутніх лікарів. Також мали можливість удосконалювати навички з іноземних мов, знайомитися з культурою, традиціями, їжею інших країн. Ансамбль мав виступи не лише на великих сценах, а й у малих містечках, селах, школах та дитячих закладах, у будинках для літніх людей, де мовою танцю, пісні та музики розповідали про Україну.

Виступи «Горицвіту» під керівництвом Зенона Колобича стали сенсацією як в Україні, так і за її межами. Ансамбль є лауреатом та дипломантом багатьох міжнародних фестивалів-конкурсів, володарем «Гран-прі»

та інших відзнак та нагород, дипломантом двох всесвітніх фестивалів. Так, у 1991 р. на Міжнародному фольклорному фестивалі у місті Діжон (Франція) серед 44 країн світу ансамбль здобув головну нагороду – «Золоте Кольє», а в 1996 р. на тому ж фестивалі – «Приз глядацьких симпатій». Колектив неодноразово ставав переможцем всеукраїнських фестивалів-конкурсів імені Павла Вірського та Мирослава Вантуха, учасником усіх мистецьких заходів нашого університету та міста Львова.

У 2016 р. під час гастролей у Франції Зенон Колобич виступив режисером-постановником фінального концерту фестивалю, де об'єднав більше трьохсот танцюристів із 12 країн у грандіозній хореографічній постановці «Рушнікова дорога». А в 2007 р. разом із колективом під час звіту Львівської області в Києві був у команді режисерів-постановників, де в палаці «Україна» проходили звіти областей за ініціативи президента України.

Серед постановок З. Колобича – українські народні танці «Вітальний», «Полька-муха», «Дубо-танець», «Кумоньки», «Аркан», хореографічні композиції «Козацькі ігри», «Веснянка», «Хурделиця», «Гуцульське весілля», «Рушнікова дорога» та його славетний «Гопак».

У 2025 р. виповнюється 50-та річниця колективу, який тепер носить горду назву «Народний ансамбль танцю «Горицвіт» імені Зенона Колобича ЛНМУ імені Данила Галицького».

Нагороди та відзнаки

За свій внесок у розвиток культури З. Колобич був удостоєний численних нагород, серед яких: орден «За заслуги» III ступеня (1999 р.), звання «Народний артист України» (2009 р.), медалі Павла Вірського та Мирослава Вантуха, премія «Всесвітній Оскар фольклору – 2012» (фото 2). У 2012 р. він отримав почесну грамоту мера Львова за внесок у проведення чемпіонату Європи з футболу «ЄВРО-2012». В ансамблі створено музей історії успіхів колективу на українському і міжнародному рівнях, де розміщуються численні нагороди, грамоти, кубки,

**Фото 2. Зенон Колобич із премією
«Всесвітній Оскар фольклору – 2012»**

публікації в українській і закордонній пресі, буклети, афіши, інші промоційні матеріали.

Спадщина та пам'ять

5 листопада 2018 р. після тривалої хвороби, Зенон Колобич відійшов у вічність. Його поховали на Личаківському кладовищі серед видатних діячів української культури. За його заповітом під час похорону ансамбль «Горицвіт» виконав «Гопак» – танець, який був для нього символом незламного українського духу.

Ураховуючи особистий внесок Зенона Колобича у розвиток хореографічного мистецтва в Україні, створення, становлення ансамблю танцю «Горицвіт», який упродовж 45 років представляє хореографічне мистецтво в Україні та за кордоном і є неодноразовим переможцем Всеукраїнських фестивалів-конкурсів та беручи до уваги рішення президії Львівської обласної організації профспілки працівників охорони здоров'я, клопотання Вченої ради та первинної профспілкової організації ЛНМУ, за поданням балетмейстерки Марії Колобич і учасників ансамблю, Виконавчий комітет Об'єднання профспілок Львівщини постановив присвоїти ім'я Зенона Колобича Народному ансамблю танцю «Горицвіт» ЛНМУ (Постанова від 11.03.2019 № ВК-44-2г). У пам'ять про видатного балетмейстера та визначні досягнення перед Україною на фасаді будинку у Львові по вулиці Студентській, 2, де базується ансамбль, встановлено меморіальну дошку Зенону Колобичу.

У серпні 2024 р. на сесії Львівської обласної військової адміністрації затверджено мистецьку премію імені Зенона Колобича від Львівської обласної ради за визначні успіхи у хореографічному мистецтві, яка буде щорічно вручатися митцям Львівської області. А на міжнародному рівні Всесвітньою фольклорною організацією IGF започаткована «Хореографічна Олімпіада імені Зенона Колобича», що в листопаді 2024 р. пройшла м. Каракал, Румунія, серед восьми країн світу, а в жовтні 2025 р. планується у Франції.

Його справа продовжується завдяки родині: дружина Марія, яка сама багато років була учасницею та солісткою колективу, помічницею, у 2005 р. – засновницею, керівницею та балетмейстеркою дитячої студії при ансамблі, а після смерті чоловіка очолила весь колектив. Старший син – Андрій Зенонович, відтанцювавши в колективі свої шкільні та студентські роки, закінчив стоматологічний факультет і пішов працювати за фахом.

А молодший син – Зенон Зенонович – із великим запалом навчається у Львівському фаховому коледжі культури і мистецтв, який колись закінчив і його батько. У 2024 р. приєднався до команди балетмейстерів колективу, допомагає матері та йде танцювальною стежиною і продовжує працю свого батька. «Горицвіт» залишається осередком української хореографічної культури, виховуючи нові покоління талановитих танцюристів.

«Горицвіт» – постійний учасник зборів на ЗСУ в Україні і за кордоном, презентує український танець і українську культуру у світі, витісняючи звідти країну-агресорку, бойкотуючи фестивалі, якщо там є представники так званої рф. Так, у липні 2022 р. під керівництвом Марії Колобич ансамбль мав честь виступати на великій сцені в Штаб-квартирі ЮНЕСКО в Парижі, Франція, де гідно представив мистецтво України перед французьким глядачем та гостями, а потім ще місяць у різних куточках країни репрезентував український танець, у т. ч. у Німеччині та Румунії.

Важкі творчі часи настали для ансамблю, коли з 2020 р. діяли ковідні обмеження, а в 2022 р. розпочалося повномасштабне вторгнення росії в Україну. Серед танцюристів багато дітей науково-педагогічних працівників ЛНМУ, які й самі свого часу танцювали у колективі. У 2024 р. створено вокальну студію для дітей. Колектив живе, працює і запрошує до себе всіх охочих, залюблених в українське мистецтво танцю, пісні, музики і традицій, у підготовчі групи віком від 4 до 24 років, щоб разом репрезентувати українську культуру в світі.

Пам'ять про великого митця та вчителя живе у його учнях, постановках та тради-

ціях, які він заклад у коріння заснованого ним ансамблю «Горицвіт», красивої, яскраво-жовтої квітки, рослини горицвіт весняний (*Adonis vernalis*), що лікує серце і навіть росте у Ботанічному саду ЛНМУ, а український народний танець у виконанні учасників колективу лікує душу. Тому медицина і мистецтво є невід'ємною частиною для зцілення душі і тіла людини.

Зенон Колобич – приклад того, що можна досягти успіху в абсолютно різних сферах, якщо слідувати своїм талантам і наполегливо працювати. Створений ним Народний ансамбль танцю «Горицвіт» живе та розвивається, продовжуючи традиції та популяризуючи Україну в світі через мистецтво.

Література:

1. Слабий М.В., Різничок С.В. Колобич Зенон Федорович. *Енциклопедія сучасної України* / редкол.: І.М. Дзюба та ін. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. URL: <https://esu.com.ua/article-4127>
2. Зубачик В. Становлення львівської стоматологічної школи як університетської медичної освіти. *Via Stomatologiae*. 2024. № 1(3). С. 116–121. <https://doi.org/10.32782/3041-1394.2024-3.13>
3. Зубачик В. Формування та становлення стоматологічної школи у Львові. *Via Stomatologiae*. 2024. № 1(1). С. 76–80. <https://doi.org/10.32782/3041-1394.2024-1.9>

References:

1. Kolobych, Z.F. (2014). M.V. Slabyi, S.V. Riznychok. *Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy [Encyclopedia of Modern Ukraine]*. Redkol.: I.M. Dziuba, A.I. Zhukovskiy, M.H. Zhelezniak [et al.]; NAN Ukrainy, NTSh. Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy. Retrieved from <https://esu.com.ua/article-4127> [in Ukrainian].
2. Zubachyk, V. (2024). Stanovlennia Lvivskoi stomatolohichnoi shkoly yak universytetskoï medychnoi osvity [Development of the Lviv Dental School as University Medical Education]. *Via Stomatologiae – Via Stomatologiae*, 1(3), 116–121. <https://doi.org/10.32782/3041-1394.2024-3.13> [in Ukrainian].
3. Zubachyk, V. (2024). Formuvannia ta stanovlennia stomatolohichnoi shkoly u Lvovi [Formation and Development of the Dental School in Lviv]. *Via Stomatologiae – Via Stomatologiae*, 1(1), 76–80. <https://doi.org/10.32782/3041-1394.2024-1.9> [in Ukrainian].

Конфлікт інтересів: автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.